TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Tuân thủ EVFTA – điều kiện để doanh nghiệp Việt tận dụng ưu đãi thuế

14:29 18/09/2025

Hiệp định Thương mại tự do Việt Nam - EU (EVFTA) được coi là "đòn bẩy vàng" để hàng hóa Việt Nam mở rộng thị phần tại châu Âu. Tuy nhiên, các chuyên gia cảnh báo rằng, cơ hội chỉ trở thành lợi thế khi doanh nghiệp tuân thủ nghiêm ngặt các quy định về quy tắc xuất xứ, tiêu chuẩn kỹ thuật, môi trường và trách nhiệm xã hội.

EVFTA mở ra cơ hội hợp tác sâu rộng trong thương mại và đầu tư giữa Việt Nam – EU (ảnh minh họa)

Ngày 18/9, Trung tâm Xúc tiến Thương mại và Đầu tư TP. Hồ Chí Minh (ITPC) phối hợp Văn phòng Đại diện Thương mại bang Rheinland-Pfalz (CHLB Đức) và Công ty TradeComply tổ chức Hội thảo "Tuân thủ quy định thương mại xuất nhập khẩu theo EVFTA để tối ưu chi phí và tận dụng ưu đãi thuế".

Tại sự kiện, các chuyên gia khẳng định, việc tận dụng hiệu quả EVFTA có thể giúp doanh nghiệp tiết kiệm chi phí đáng kể, gia tăng khả năng cạnh tranh, mở rộng thị phần tại một trong những thị trường khó tính nhất thế giới. Cam kết xóa bỏ gần 99% dòng thuế trong vòng 7 năm tạo lợi thế lớn cho nhiều ngành

hàng chủ lực như dệt may, da giày, gỗ nội thất, nông sản chế biến và thủy sản.

Thực tế đã chứng minh, EVFTA mang lại lợi ích rõ rệt. Thuế suất áo sơ-mi xuất khẩu sang Đức giảm từ 12% xuống 0%, đồng nghĩa doanh nghiệp tiết kiệm gần 1 triệu USD cho một lô hàng 1 triệu chiếc. Cà phê rang xay, vốn chịu thuế 7-11%, nay cũng được đưa về 0%, tạo lợi thế cạnh tranh vượt trội cho Việt Nam trước các đối thủ như Brazil hay Indonesia. Trong ngành gỗ, khoảng 90% sản phẩm được xóa thuế ngay từ ngày đầu, nhờ đó chỉ sau 5 năm, Việt Nam đã chiếm hơn 10% thị phần nội thất gỗ tại châu Âu và chen chân vào cả phân khúc cao cấp, vốn là sân chơi của Ý và Ba Lan.

Tuy nhiên, lợi thế thuế quan luôn song hành với thách thức tuân thủ. Ngành dệt may phải đáp ứng quy tắc xuất xứ "từ vải trở đi", nghĩa là nguyên liệu phải có nguồn gốc trong nước, EU hoặc các nước được cộng gộp như Hàn Quốc. Ngành gỗ lại phải đối diện quy định Chống phá rừng (EUDR) của EU, có hiệu lực cuối năm 2025, yêu cầu truy xuất nguồn gốc đến tận tọa độ lô rừng. Nếu không đáp ứng được, sản phẩm sẽ không được phép nhập khẩu, bất kể thuế bằng 0.

Toàn cảnh hội thảo

Bà Nguyễn Thị Phượng, Giám đốc điều hành Công ty TradeComply, nhấn mạnh: "Một lỗi nhỏ trong việc tuân thủ có thể khiến doanh nghiệp mất toàn bộ ưu đãi thuế quan". Những sai sót thường gặp là áp sai mã HS, không chứng minh được tỷ lệ giá trị khu vực 40%, thiếu chứng từ hợp lệ như C/O mẫu EUR.1. Theo bà Phượng, trung bình 60% container quốc tế bị chậm thông quan mỗi ngày, trong đó sai mã HS và nhập liệu thủ công khiến chi phí tuân thủ của doanh nghiệp

Việt cao hơn 20-30% so với đối thủ.

Ngoài ra, EU đang triển khai hàng loạt rào cản phi thuế quan. Năm 2026, Cơ chế điều chỉnh carbon biên giới (CBAM) sẽ chính thức áp dụng đối với thép, xi măng, nhôm và phân bón, yêu cầu minh bạch báo cáo phát thải CO_2. Quy định EUDR không chỉ tác động đến gỗ mà còn ảnh hưởng trực tiếp đến cà phê, cao su và ca cao, buộc các doanh nghiệp phải thiết lập hệ thống truy xuất nguồn gốc hiệu quả. Song song, các tiêu chuẩn về môi trường, lao động và trách nhiệm xã hội (ESG) ngày càng được coi trọng, trở thành điều kiện để hàng Việt được các chuỗi bán lẻ lớn tại châu Âu chấp nhận.

Để vượt qua thách thức này, các chuyên gia cho rằng doanh nghiệp Việt cần thay đổi tư duy. Thương mại quốc tế hiện không chỉ là câu chuyện về logistics hay giá cả, mà là năng lực đáp ứng chuẩn mực nhập khẩu. Lợi ích từ việc giảm thuế nên được tái đầu tư vào thiết kế, nghiên cứu phát triển và hệ thống quản trị chất lượng, nhằm đưa hàng Việt vào phân khúc trung – cao cấp, nơi biên lợi nhuận và uy tín thương hiệu được khẳng định.

Bà Phan Thụy My, Trưởng Văn phòng Đại diện Thương mại bang Rheinland-Pfalz tại Việt Nam cho biết, EU liên tục cập nhật quy định, từ thay đổi quy tắc xuất xứ đầu năm 2025 đến việc triển khai hệ thống số hóa ELAN cho nông sản. “Doanh nghiệp nào chậm thích ứng sẽ mất niềm tin từ đối tác và gặp khó khi thông quan. Nhưng nếu tận dụng công cụ số, họ có thể rút ngắn thời gian, giảm chi phí và củng cố uy tín”, bà My nhận định.

Không chỉ cảnh báo, đại diện bang Rheinland-Pfalz cũng giới thiệu các chương trình hỗ trợ doanh nghiệp nước ngoài đầu tư, trong đó có Quỹ Đổi mới RLP II & III, cung cấp vốn đến 2 triệu euro cho các công ty công nghệ nhỏ. Bên cạnh đó, hệ sinh thái khởi nghiệp với các chương trình tăng tốc và vườn ươm tại bang này cũng mở ra cơ hội để doanh nghiệp Việt tiếp cận sâu hơn vào thị trường châu Âu.

Có thể thấy, EVFTA mở ra cánh cửa lớn nhưng chỉ thực sự trở thành cơ hội khi doanh nghiệp chủ động tuân thủ. Nếu chậm thích ứng hoặc coi nhẹ quy định, ưu đãi thuế quan sẽ biến mất, đồng nghĩa doanh nghiệp tự đánh mất lợi thế cạnh tranh. Trong bối cảnh EU là thị trường xuất khẩu lớn thứ ba của Việt Nam, việc tuân thủ không chỉ giúp tối ưu chi phí mà còn nâng cao năng lực đàm phán, mở rộng thị phần và củng cố thương hiệu ở phân khúc cao cấp.

EVFTA không đơn thuần là hiệp định về thuế quan, mà là “bài kiểm tra năng lực tuân thủ”. Doanh nghiệp Việt chỉ có thể chinh phục thị trường châu Âu nếu biết “chơi đúng luật”, biến ưu đãi thành lợi thế bền vững và khẳng định vị thế trong

chuỗi giá trị toàn cầu.

Thiên Trường